

Vergaderjaar 2007–2008

29 754

Terrorismebestrijding

31 200 VI

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Justitie (VI) voor het jaar 2008

Nr. 132

**BRIEF VAN DE MINISTERS VAN JUSTITIE EN VAN BINNEN-
LANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 11 juli 2008

Op 15 november 2007 is de motie van het lid Pechtold (Kamerstuk II 2007/08, 31 200 VI, nr. 79) door de Tweede Kamer aangenomen.

Deze motie verzoekt de regering te bezien op welke wijze een onderzoek naar het Nederlands antiterrorismebeleid het beste kan worden vormgegeven.

Graag geven wij middels deze brief aan op welke wijze invulling wordt gegeven aan de motie. Daarbij zouden wij in herinnering willen brengen dat tijdens de behandeling van de Justitiebegroting mondeling is opgemerkt dat vrijwel alle maatregelen op het gebied van terrorismebestrijding reeds gekoppeld zijn aan een evaluatiemechanisme. Voor de uitwerking van de motie achten wij dit gegeven van belang. Een overzicht van de lopende en voorziene evaluaties is als bijlage bij deze brief opgenomen.

Aan de motie wordt invulling gegeven door het instellen van een tijdelijke commissie bestaande uit externe deskundigen. Deze commissie zal op korte termijn worden ingesteld. De heer dr. J. J. H. Suyver is bereid gevonden als voorzitter van de commissie op te treden.

Wij achten het van belang om naast de uitkomsten van de reeds lopende en voorziene onderzoeken een beeld te krijgen van mogelijke dwarsverbanden tussen de uitkomsten van de verschillende onderzoeken. De commissie zal dan ook worden gevraagd het kabinet te adviseren over de wijze waarop de eventuele dwarsverbanden tussen de verschillende uitkomsten in beeld gebracht kunnen worden en over aandachtspunten bij de standpuntbepaling van het kabinet over de uitkomsten van de geplande evaluaties van de terrorisme gerelateerde wet- en regelgeving. In dit verband zal de commissie ook worden gevraagd te kijken naar de balans tussen de toepassing van verstoringsacties en de strafrechtelijke aanpak van haatzaaien. Het advies van de commissie zal zich niet richten op de institutionele aspecten van terrorismebestrijding.

De commissie zal gevraagd worden uiterlijk december aanstaande haar advies aan ons uit te brengen. In de voortgangsrapportage terrorisme-

bestrijding zal uw Kamer worden geïnformeerd over het advies van de commissie.

Het advies van de commissie zal bij de beoordeling van de uitkomsten van de verschillende onderzoeken worden gebruikt. Het kabinet acht inzicht in eventuele dwarsverbanden waardevol voor het antiterrorismebeleid. Dit zal kunnen bijdragen aan de beoordeling van bestaande maatregelen en het beantwoorden van de vraag of het formuleren en nemen van nieuwe maatregelen opportuun is en welke onderdelen van de uitvoering mogelijk bijstelling behoeven. Aan de motie wordt voorts uitvoering gegeven door de Kamer periodiek een overzicht toe te sturen van onderzoeken en de uitkomsten van (inter)nationale evaluaties van terrorismebeleid en wetgeving. Deze informatie zal worden meegenomen in de voortgangsrapportage terrorismebestrijding. In de betreffende voortgangsrapportage – die periodiek aan de Tweede Kamer wordt aangeboden – wordt de voortgang behandeld die in een bepaalde periode is behaald bij de ontwikkeling en de uitvoering van de verschillende onderdelen van het antiterrorismebeleid.

De minister van Justitie,
E. M. H. Hirsch Ballin

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
G. ter Horst

Overzicht van in uitvoering zijnde en geplande onderzoeken naar anti-terrorisemaatregelen

1. Wetgeving

De afgelopen jaren is in hoog tempo gewerkt aan tal van wetswijzigingen die het Nederlandse recht, en vooral het straf- en strafprocesrecht, meer hebben toegesneden op de dreiging van terroristische aanslagen. Voor de evaluatie van deze wettelijke maatregelen gelden verschillende mechanismen, hetgeen mede te verklaren is uit de oorsprong van de desbetreffende wetgeving.

Zo is de *Wet terroristische misdrijven* eerst en vooral een implementatiewet. Zij geeft uitvoering aan het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie van 13 juni 2002 inzake terrorismebestrijding. De wijze waarop de lidstaten van de Europese Unie dit kaderbesluit in hun nationale wetgeving hebben omgezet, is eind vorig jaar in een eerste ronde door de Europese Commissie geëvalueerd.

De *Wet afgeschermdde getuigen* heeft op 1 november 2006 een strafvorderlijke procedure geïntroduceerd die het mogelijk maakt informatie van inlichtingen- en veiligheidsdiensten te onderzoeken ten behoeve van het strafproces. Ingevolge artikel IVA van deze wet zal binnen vijf jaar na inwerkingtreding een verslag over de doeltreffendheid en de effecten in de praktijk van deze wet aan de Staten-Generaal worden gezonden. Het daarvoor benodigde onderzoek zal tijdig in gang worden gezet.

De effectiviteit van de *Wet ter verruiming van de mogelijkheden tot opsporing en vervolging van terroristische misdrijven* wordt, gelet op het gewicht en de betekenis van deze wetgeving, met behulp van twee evaluatie-instrumenten onderzocht:

- binnen vijf jaar wordt een onderzoek gedaan naar de werking van de wet, te rekenen vanaf 1 februari 2007.
- De uitvoering van de wet wordt aan een monitoringsmechanisme onderworpen. Het WODC is inmiddels gestart met deze monitor. Later dit jaar stelt het WODC haar eerste rapportage op.

Het *wetsvoorstel bestuurlijke maatregelen nationale veiligheid* gaat uit van een evaluatie van de wet na verloop van drie jaar. Daarnaast geldt voor de werking van deze wetgeving een horizonbepaling met een looptijd van vijf jaar. Afhankelijk van het tijdstip van inwerkingtreding is de eerste stap, dat na een daaropvolgende periode van drie jaar verslag wordt gedaan van de werking van deze regeling. Voorts is bij de behandeling van het wetsvoorstel aan de Tweede Kamer toegezegd jaarlijks over de toepassing van de maatregelen te zullen rapporteren.

2. Beleid en uitvoering

Op 1 juli 2006 is de nieuwe overkoepelende Dienst Speciale Interventies (DSI) bij het Korps landelijke politiediensten opgericht. De evaluatie van de opzet van dit nieuwe stelsel van speciale eenheden is in april jl. afgerond. De kabinetsreactie op dit evaluatieonderzoek zal dit jaar aan de TK worden aangeboden (vgl. Kamerstukken II 2004/05, 29 754, nr. 23).

Het beleid met betrekking tot de speciale opvang van gedetineerden met een terroristische achtergrond (Tweede Kamer 2006–2007, nr. 168) is in 2006 geïmplementeerd: de zogeheten Terroristenafdeling in de penitentiaire inrichtingen zijn in september 2006 (Vught) respectievelijk januari 2007 in gebruik genomen. Een evaluatieonderzoek naar deze opvang zal, conform toezegging aan de TK dat er na drie jaar een evaluatie zal plaatsvinden, eind 2009, begin 2010 van start gaan.

De Algemene Rekenkamer verricht tevens onderzoek naar onderdelen van het antiterrorismebeleid. Zij bracht in 2005 het rapport «Gebruik van grenscontroles bij terrorismebestrijding» uit. Daarnaast heeft de Algemene Rekenkamer onderzoek gedaan naar het bestrijden witwassen en terrorismefinanciering en het alerteringsstelsel terrorismebestrijding. De onderzoeksrapporten zijn op 3 juni en 19 juni 2008 aan de TK aangeboden. In de begroting van Justitie is tevens voorzien in een beleidsevaluatie in 2009.

3. Internationaal

Het Nederlandse antiterrorismebeleid wordt ook in internationaal verband onder de loep genomen. Daarbij gaat het voornamelijk om evaluaties van internationale organisaties die zich richten op de maatregelen die voortvloeien uit verdragen, resoluties, richtlijnen en andere bindende instrumenten.

Hierboven refereerde ik reeds aan het onderzoek van de Europese Commissie naar de implementatie van het Kaderbesluit van de Raad van de Europese Unie inzake terrorismebestrijding. De Europese Unie evalueert het antiterrorismebeleid ook vanuit andere invalshoeken. Zo vonden in de periode van 2003 tot en met 2005 «peer evaluations» plaats. Daarnaast worden de activiteiten die Nederland als één van de EU-lidstaten ontplooit ter uitvoering van het EU-actieplan terrorismebestrijding in Europees verband beoordeeld. Een voortgangsrapportage informeert tweemaal per jaar over de actuele stand van zaken. De Tweede Kamer wordt telkens over de inhoud van deze voortgangsrapportages geïnformeerd.

Andere internationale gremia die de uitvoering van nationaal beleid en wetgeving op het gebied van terrorismebestrijding volgen en onderzoeken zijn de Raad van Europa, de Verenigde Naties, de FATF en het IMF. Dergelijke «landenexamens» hangen dikwijls samen met specifieke verplichtingen die zijn aangegaan in het kader van bijvoorbeeld het VN-Verdrag inzake de bestrijding van terroristische aanslagen en het Internationaal Verdrag ter bestrijding van de financiering van terrorisme. De evaluatierapporten kunnen aanbevelingen bevatten van velerlei aard. Telkens wanneer Nederland voorwerp van onderzoek is geweest, wordt u over de bevindingen bericht.

De verhouding van het Nederlands antiterrorismebeleid tot het in andere landen gevoerde beleid is eveneens geïnventariseerd in een omvangrijk vergelijkend onderzoek dat het WODC in 2006 heeft verricht. Het rapport met de bevindingen van dit onderzoek heeft mijn ambtsvoorganger u bij brief van 12 juli 2006 doen toekomen (Kamerstukken II 2005/06, 29 754, nr. 76).

4. Inzicht in verschijningsvormen

Naast de evaluatie van wetgevende en beleidsmaatregelen is het vooral van belang om inzicht te blijven behouden in ontwikkelingen in de aard en omvang van terrorisme, alsmede van de in het kader daarvan getroffen maatregelen. Dit geschiedt in de periodieke opstelling van het Dreigingsbeeld Terrorismen Nederland (DTN) en de voortgangsrapportage terrorismebestrijding. Het DTN verschijnt iedere drie maanden. De voortgangsrapportages en een samenvatting van het DTN worden aan de Tweede Kamer aangeboden. Het DTN wordt besproken in de commissie voor de inlichtingen- en veiligheidsdiensten van de Tweede Kamer.

Tot slot wijs ik u nog op lopend WODC-onderzoek naar de verschijningsvormen van terrorisme in Nederland dat wordt verricht aan de hand van de evaluatie van concrete opsporingsonderzoeken. Een rapport met de resultaten van dit onderzoek zal mogelijk nog dit jaar verschijnen.